

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 , 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет Историја за VIII одделение на деветгодишното основно образование за учебната 2020/21 година

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет Историја се базира на целите предвидени со наставната програма за наставиот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 159 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 64 часа годишно во скратената програма.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Предметот историја има значајно место во воспитно-образовниот процес во основното деветгодишно образование бидејќи учениците треба да усвојуваат суштински, систематизирани и научно потврдени знаења. Тие треба да стекнат основно разбирање на минатото и сегашноста, на историјата на цивилизациите и нејзините главни етапи. Изучувањето на историјата треба да изгради свест и позитивни ставови за одредени историски настани, движења, личности во историската борба за демократија и човекови права.

Наставата по историјата, исто така, дава придонес во изградувањето вредносен систем на однесување кон својот народ и држава, кон другите народи и држави, да им помага на младите да ја разбираат сегашноста во светлината на минатото и сè она што претставува цивилизациско достигнување во светот во духот на граѓанските вредности и демократијата, како и да го продлабочи интересот за натамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни содржини

Тема: Светот и Европа од крајот на XVIII век до Првата светска војна 8+6=14

Темата се обработува со 8 часа за нови содржини + 6 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

1. Индустрискиот подем на Европа
2. Француската буржуаска револуција
3. Европа по француската револуција
4. Формирање на Соединетите Американски држави и нивниот подем
5. Русија до Првата светска војна
6. Подем на европската демократија
7. Односите меѓу големите држави (од крајот на XIX век до почетокот на XX век)
8. Културата и науката во светот и Европа

Тема: Балканот од крајот на XVIII век до Првата светска војна 17+12=29

Темата се обработува со 17 часа за нови содржини + 12 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

9. Османлиската империја во XIX век
10. Ослободителни движења на балканските народи под османлиска власт
11. Развојот на граѓанството во балканските земји
12. Создавање на српската држава
13. Создавање на бугарската држава

14. Создавање на грчката држава
15. Создавање на албанските пашалаци
16. Албанците во времето на Танзиматот
17. Источната криза и албанското прашање
18. Создавање на Албанската Призренска лига
19. Борбата на лигата против одлуките на Берлинскиот Конгрес
20. Албанското ослободително движење од 1899-1909 година
21. Младотурската револуција
22. Албанците во времето на Младотурската револуција
23. Албанските востанија 1909-1912 година
24. Балканските војни
25. Создавање на албанската држава
26. Албанците и Албанската држава од 1912 до 1914 година
27. Животот и културните прилики на Балканот
28. Животот и културата на Албанците од втората половина на XIX век до почетокот на XX век

Тема: Македонија од крајот на XVIII век до крајот на Првата светска војна 12+9=21

Темата се обработува со 12 часа за нови содржини + 9 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

29. Македонија во првата половина на XIX век
30. Преродбата и културата во Македонија
31. Разловечкото востание
32. Кресненското (Македонско) востание
33. Борбата за самостојна црква

34. Македонските организации и друштва во емиграција
35. Формирање и дејноста на МРО
36. Истакнати дејци на МРО
37. Илинденско востание
38. Крушевската Република
39. Положбата во Македонија по востанието
40. Македонија во времето на Младотурската револуција
41. Македонија во Балканските војни
42. Афирмација на националната мисла за создавање на македонска држава

ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ 42 НАСТАВНИ СОДРЖИНИ, НАСТАВНИЦИТЕ ВО СВОЕТО ГОДИШНО И ТЕМАТСКО-ПРОЦЕСНО ПЛАНИРАЊЕ ЗАДОЛЖИТЕЛНО ТРЕБА ДА РЕАЛИЗИРААТ 35 СОДРЖИНИ

3. Дидактички препораки

При реализацијата на наставната програма по историја наменета за учениците од VIII одделение се поаѓа од развојните можности, возраста, способностите и интересите на учениците. Наставните содржини се изучуваат преку историјата на секојдневното живеење, културата, обичаите, а не преку војните. Наставникот ги поттикнува учениците да се запознаат и да ги сфатат историските процеси, а не инсистира на фактографско помнење на сите датуми од историскиот период што се разработува.

Оваа наставна програма е структурирана за да поттикнува кај ученикот интегриран развој во сфаќањата на општествениот развој во историскиот период, а целите, содржините и активностите се компонирани за меѓусебно поврзување на одредените содржини со наставните предмети од општествената група на науки (мајчин јазик, ликовна и музичка уметност, географија, општество, граѓанска култура и др.).

Препораките за годишниот фонд на часови се дадени само како ориентација заедно со конкретните цели и теми/содржини.

Предметниот наставник не се ограничува во прераспоредувањето на темите и содржините според потребите при реализацијата, туку сопствената креативност и поинаквото користење на часовите треба да го проценува според достигнуањата на неговите ученици, т.е. според промените во квалитетот на знаењата и способностите кои тие ги постигнуваат.

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Според поставените цели на наставната програма по историја наставникот во текот на наставниот процес редовно ги следи и вреднува знаењата и постигањата на учениците и ги прибира показателите за нивните активности, потоа мотивираноста за учење - оваа компонента е основен и составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето. За проверување и оценување на постигањата на учениците во рамките на наставниот материјал и наставните теми дадени во наставната програма, наставникот треба да ги има предвид следниве компоненти: усно излагање, презентација, наставни ливчиња, ученички квиз, играње на улоги.

4. Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставик согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет Историја за VIII одделение во основното образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Бр.12-8424/62

16.9.2020

Министер за образование и наука

Мила Царовска